

ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหาร สถาบันการศึกษาพยาบาล

CRITICAL THINKING INDICATORS OF EXECUTIVE IN NURSING EDUCATIONAL INSTITUTION

กมลรัตน์ ทองสว่าง^{1*}, ชัญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์¹ และกันต์ฤทัย คลังพหล²

Kamonrut Tongsawang^{*}, Chanchai Wongsirasawat and Kanreutai Klangphahol

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มี 2 ขั้นตอนย่อยคือการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารงานทางการศึกษาพยาบาล จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มี 2 ขั้นตอนย่อยคือ การยกย่องตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และการตรวจสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ค่า IOC ของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อปรับปรุงคุณภาพตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มี 5 องค์ประกอบ และจำนวนตัวบ่งชี้ 48 ตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) องค์ประกอบความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น มี 10 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบความสามารถในการนิรนัย มี 8 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบความสามารถในการตีความ มี 11 ตัวบ่งชี้ 4) องค์ประกอบความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง มี 11 ตัวบ่งชี้ และ 5) องค์ประกอบความสามารถในการอุปนัย มี 8 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

¹หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²สาขาวิชาวิจัยและวัดประเมินทางการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: tongsawangk@hotmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to study critical thinking indicators of executive in nursing educational institution. There were two steps in the development of the indicators. Step 1: The synthesis of the critical thinking factor of the executive in nursing educational institution is divided into 2 sub-steps. Analysis of the documents relating to the critical thinking of executive in nursing educational institution and interviews 6 experts in the field of executive in nursing educational institution by purposively selected. Analysis of data using content analysis. Step 2: The development of the critical thinking indicators of executive in nursing educational institution is divided into 2 sub- steps. Sub-step 1 is the drafting of the critical thinking factors and indicators of executive in nursing educational institution. By synthesizing data from step 1 and examining the critical thinking indicators of executive in nursing educational institution. The focus group discussion was conducted by 9 experts in group discussion. The instruments used in the research were group discussion papers and group discussion notes. The researcher constructed the IOC value of the group discussion record. Group recordings is between 0.6 to 1 and analyzed by content analysis of qualitative data to improve the quality of the indicator to be more complete.

The research found that the critical thinking indicators of executive in nursing educational institution consisted of 5 factors and 48 indicators as follows: 1) The ability to identify the tentative agreement consisted of 10 indicators; 2) The ability to deduction consisted of 8 Indicators; 3) The ability to Interpret consisted of 11 indicators; 4) The ability to evaluate arguments consisted of 11 indicators; and 5) The ability to inductive consisted of 8 Indicators.

Keywords: Indicators, Critical thinking, Executive in nursing educational institution

บทนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้นำและผู้บริหารตลอดจนบุคคลสำคัญที่บริหารบ้านเมืองพยายามสร้างความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อเป็นเกราะหรือภูมิคุ้มกันตนให้รู้จักดำรงชีวิตได้ทุกรูปแบบ และที่สำคัญมีพลังพอที่จะต่อสู้กับประเทศต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าเช่นกัน ซึ่งสิ่งที่จะช่วยตอบโจทยความก้าวหน้าได้ดีที่สุด คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมนุษย์หรือพลเมืองของประเทศนั้น ๆ จะช่วยพัฒนาความมั่นคงของประเทศชาติได้เป็นอย่างดี (ฐากร สิทธิโชค, 2558) ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพทางด้านการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยหลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

ที่ต่อเนื่องจาก 2 แผนพัฒนาคือ ฉบับที่ 9-11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ผู้บริหารการศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบทบาทหน้าที่ในการวางแผนและบริหารงาน กำหนดนโยบายและทิศทางของกลยุทธ์ในสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาการศึกษาสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันและประเทศ ในสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเปิดกว้าง แสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการคิดอย่างเป็นระบบได้ตรงอย่างรอบคอบเพื่อแก้ปัญหาในเชิงบวก รวมทั้งต้องมีจิตสำนึกในหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการคิดวิจารณ์ญาณที่ดี ผู้ที่มีการคิดวิจารณ์ญาณจะต้องเป็นผู้ที่ฝึกฝนทักษะในการคิดแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอและจะต้องได้รับการฝึกฝนลักษณะนิสัยที่ดีอีกหลายประการที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อันได้แก่ การเป็นผู้ที่มีเหตุผล ไม่ใช้อคติหรืออารมณ์ในการตัดสินใจ (พินดา ชาทยาภา, 2561) ซึ่งจะส่งผลต่อการวางแผนและการบริหารงานของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ คุณภาพบัณฑิต ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อความยั่งยืนต่อการพัฒนาอนาคตของประเทศชาติ บ้านเมือง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในส่วนของการจัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบัน เป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยในการจัดการศึกษาของวิชาชีพการพยาบาลนั้น จะต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกับข้อบังคับขององค์กรวิชาชีพ คือ สภาการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2560) ซึ่งเป็นผู้ควบคุมมาตรฐานการศึกษา โดยหลักสูตรต้องมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ระดับอุดมศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 และแผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มีหน้าที่ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารสถาบัน ที่ได้รับการรับรองสถาบัน และได้รับการให้ความเห็นชอบหลักสูตรจากสภาการพยาบาล ซึ่งส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเหล่านี้มีสิทธิขึ้นทะเบียนสอบวัดความรู้เพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2540 (สภาการพยาบาล, 2560) ซึ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยปัจจุบันมีทั้งหมด 86 แห่ง ที่ได้รับการรับรองสถาบัน และได้รับการให้ความเห็นชอบหลักสูตรจากสภาการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2561) ซึ่งผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ในจำนวน 86 สถาบันนี้ โดยทั่วไปก็จะมีลักษณะเหมือนกับผู้บริหารสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไป นอกจากนี้แล้วยังต้องมีการบริหารงานในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ขั้นหนึ่งด้วย โดยนอกจากต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการนำพาองค์กรให้สามารถผ่านเกณฑ์การรับรองการประกันคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นผู้มีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสมในการผสมผสานองค์ความรู้เรื่องต่าง ๆ เพื่อวางแผนการบริหารงานที่เหมาะสม (สภาการพยาบาล, 2560)

เนื่องจากการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมีความสำคัญอย่างยิ่งดังกล่าวข้างต้น แต่การจะพัฒนาส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณให้เกิดขึ้นแก่ผู้บริหารนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาถึงตัวบ่งชี้ของ

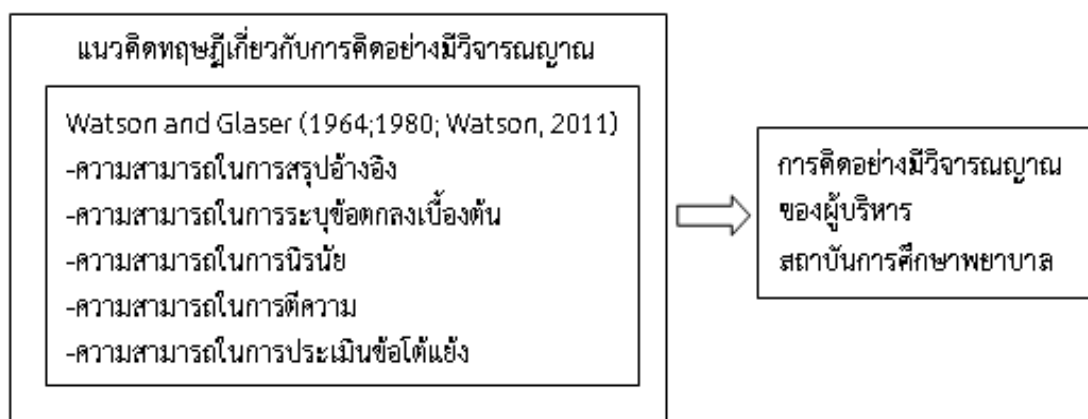
การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกระดับและสามารถส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่สามารถปรับรูปแบบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้มากเพียงใด แนวโน้มที่จะสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล เป้าหมายขององค์การและมาตรฐานของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจะมากขึ้นเท่านั้น ในการจัดการบริหารการใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ย่อมถือได้ว่าเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความสำคัญและสนใจศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลและพัฒนากิจการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญในทุกส่วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลเพื่อนำไปพัฒนาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลและพัฒนากิจการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีอยู่ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดการทำวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มี 2 ขั้นตอนย่อย คือ

1. วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารงานทางการศึกษาพยาบาล จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยใช้คำถามแบบปลายเปิดเป็นหลักในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่ตรงประเด็น รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณและตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบเพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษาและวางแผนคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

(2) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 เป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแนวคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนในตัวคำถามและภาษาที่ใช้

(4) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ผู้วิจัยบันทึกเสนอขออนุญาตต่อหน่วยงานบัณฑิตศึกษา เพื่อให้คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลในการวิจัยไปถึงผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการบริหารทางการศึกษาพยาบาล นักวิชาการการศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน

(2) ผู้วิจัยทำการนัดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล และตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ

2.3) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

1. การยกร่างตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อกำหนดกรอบของตัวบ่งชี้ให้มีความสอดคล้องกับบริบทผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลมากที่สุด

2. การตรวจสอบตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล จำนวน 3 คน นักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 3 คน นักวิจัย วัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารประกอบการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

(1) ผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาเอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสารสนเทศที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำร่างเครื่องมือ

(2) ผู้วิจัยนำร่างเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนในตัวคำถามและภาษาที่ใช้

(3) ปรับปรุงแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(4) นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item - Objective Congruence; IOC) ผลค่า IOC ของแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1 พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.2) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ผู้วิจัยบันทึกเสนอขออนุญาตต่อหน่วยงานบัณฑิตศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลในการวิจัยไปถึงผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการบริหารงานทางการศึกษาพยาบาล หรือนักวิชาการทางการศึกษา หรือนักวิจัย วัดและประเมินผล มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 9 คน

(2) ผู้วิจัยได้นำร่างเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้
ทำการศึกษาล่วงหน้าหนึ่งสัปดาห์ ก่อนจัดการสนทนากลุ่ม

(3) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามวิธีการสนทนากลุ่ม
(Focus Group) จากการร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
เกี่ยวกับคุณภาพของตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล
ประกอบด้วย ผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล จำนวน 3 คน นักวิชาการทางการศึกษา จำนวน 3 คน
นักวิจัย วัดและประเมินผล จำนวน 3 คน

2.3) การสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ผู้วิจัยสรุปความตามผลการอภิปรายหรือฉันทามติร่วมกัน (Consensus) ของ
ผู้เชี่ยวชาญต่อตัวบ่งชี้ในแต่ละประเด็น และโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ (validity checking)
เพื่อตัดสินความเหมาะสมและความถูกต้องในการคงไว้หรือตัดออกสำหรับประเด็นรายการหรือเนื้อหา
สาระของตัวบ่งชี้ โดยยึดเหตุผลและฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์การพิจารณาตัดสิน

(2) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จาก
ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการอภิปรายที่ได้มีการจัดบันทึกหรือบันทึกเสียงไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการ
ปรับปรุงคุณภาพตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จากนั้นนำผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) มาประกอบพิจารณาพร้อมกับร่างตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 เพื่อดำเนินการ
วิเคราะห์ สังเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ใหม่ให้มีความสอดคล้องกับบริบทผู้บริหาร
สถาบันการศึกษาพยาบาลมากที่สุด พร้อมนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทราบและพิจารณาให้ความ
เห็นชอบ เพื่อนำตัวบ่งชี้ที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second order
Confirmatory Factor Analysis) ในลำดับต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล
ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล
มี 5 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 48 ตัวบ่งชี้ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 องค์ประกอบความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้
มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น
1.1	การที่ผู้บริหารปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัด
1.2	การที่ผู้บริหารพิจารณาแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริงและข้อมูลใด เป็นข้อคิดเห็น
1.3	การที่ผู้บริหารพิจารณาและระบุความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ว่าน่าเชื่อถือ หรือไม่น่าเชื่อถือ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น
1.4	การที่ผู้บริหารจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ
1.5	การที่ผู้บริหารเลือกใช้เหตุผลในการพิจารณาข้อมูล เงื่อนไขและการแก้ปัญหาของการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลได้
1.6	การที่ผู้บริหารทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นของการบริหารการศึกษายาบาลได้
1.7	การที่ผู้บริหารพิจารณาคัดสรรข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาทางการพยาบาลที่เป็นข้อเท็จจริง มีความน่าเชื่อถือได้ถูกต้องและเหมาะสม
1.8	การที่ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในการให้และใช้เหตุผลในการกำหนดนโยบายข้อตกลงของหน่วยงานต้นสังกัด
1.9	การที่ผู้บริหารกำหนดข้อตกลงในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด
1.10	การที่ผู้บริหารสามารถพิจารณาทวนสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องในการบริหารงาน

ตารางที่ 2 องค์ประกอบความสามารถในการนิรนัย ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการนิรนัย
2.1	การที่ผู้บริหารแก้ไขปัญหาในการบริหารงานโดยการใช้ข้อมูล กฎ หลักการข้อตกลงหรือความรู้พื้นฐาน
2.2	การที่ผู้บริหารตัดสินใจหลังจากมีการวิเคราะห์ข้อสรุปและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2.3	การที่ผู้บริหารหาข้อสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบุคลากรที่มีการเชื่อมโยงหลายฝ่าย
2.4	การที่ผู้บริหารเปรียบเทียบมุมมองความคิดของบุคลากรเพื่อให้เกิดข้อสรุป
2.5	การที่ผู้บริหารคิดถึงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของฝ่ายงานทางการบริหาร
2.6	การที่ผู้บริหารตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล ข้อตกลงเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เหมาะสม
2.7	การที่ผู้บริหารพิจารณาแยกแยะข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลตามหลักการเชิงวิชาชีพ
2.8	การที่ผู้บริหารใช้เหตุผลเชิงวิชาชีพในการวิพากษ์ข้อมูลเพื่อหาข้อยุติ

ตารางที่ 3 องค์ประกอบความสามารถในการตีความ ประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการตีความ
3.1	การที่ผู้บริหารกำหนดประเด็นของการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการบริหาร
3.2	การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศ
3.3	การที่ผู้บริหารคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานบริหาร
3.4	การที่ผู้บริหารนำหลักการตามกระบวนการบริหารมาใช้บริหารงานของหน่วยงานต้นสังกัด
3.5	การที่ผู้บริหารนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปทางการบริหาร
3.6	การที่ผู้บริหารสรุปประเด็นในการสื่อสารให้มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ
3.7	การที่ผู้บริหารวิเคราะห์แยกแยะประเภทของเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด
3.8	การที่ผู้บริหารพิจารณาและตีความเอกสาร หนังสือราชการ เพื่อถ่ายทอดและดำเนินการ
3.9	การที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายใหม่ที่มีความสอดคล้องและต่อเนื่อง
3.10	การที่ผู้บริหารเสนอและให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ทางการบริหาร
3.11	การที่ผู้บริหารมองปัญหาและอุปสรรคทางการบริหารงาน สามารถนำไปสู่การพัฒนาหน่วยงานต้นสังกัด

ตารางที่ 4 องค์ประกอบความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง ประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง
4.1	การที่ผู้บริหารระบุเหตุผลและความคิดเห็นที่เป็นที่ยอมรับในการบริหารงาน
4.2	การที่ผู้บริหารนำเสนอข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการอธิบายเหตุผล
4.3	การที่ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน
4.4	การที่ผู้บริหารใช้เหตุผลเพื่อนำเสนอคำตอบหรือทางเลือกในการบริหาร
4.5	การที่ผู้บริหารคาดการณ์ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ในการบริหารงาน
4.6	การที่ผู้บริหารอธิบายและทำนายผลการตัดสินใจในเชิงบริหาร
4.7	การที่ผู้บริหารเสนอแนะกลยุทธ์การบริหารงานได้อย่างถูกต้อง
4.8	การที่ผู้บริหารเลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์
4.9	การที่ผู้บริหารตรวจสอบความสอดคล้องของกลยุทธ์ในหน่วยงานต้นสังกัด
4.10	การที่ผู้บริหารโต้แย้งและจับประเด็นในการสรุปผลการบริหารงาน
4.11	การที่ผู้บริหารเปลี่ยนแปลงมุมมองเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

ตารางที่ 5 องค์ประกอบความสามารถในการอุปนัย ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่	องค์ประกอบความสามารถในการอุปนัย
5.1	การที่ผู้บริหารกำหนดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของหน่วยงานต้นสังกัด
5.2	การที่ผู้บริหารทำความเข้าใจแยกแยะ จัดกลุ่ม และสรุปประเด็นเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปสู่การบริหารงาน
5.3	การที่ผู้บริหารกำหนดกระบวนการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยงานต้นสังกัด
5.4	การที่ผู้บริหารนำศาสตร์และทฤษฎีทางวิชาชีพมากำหนดมาตรฐานและแนวทางการบริหารงานของหน่วยงานต้นสังกัด
5.5	การที่ผู้บริหารใช้ข้อสรุป และ/หรือ มติ เป็นเครื่องมือในการสร้างประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด
5.6	การที่ผู้บริหารจำแนกข้อเท็จจริง เหตุผล ความสำคัญและความน่าเชื่อถือของข้อมูล
5.7	การที่ผู้บริหารลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาโดยผ่านโครงสร้างทางการบริหาร
5.8	การที่ผู้บริหารสรุปวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกอย่างสมเหตุสมผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล พบว่า ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มี 5 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 48 ตัวบ่งชี้ ซึ่งตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล มีความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล เพราะตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่นำมาวัดหรือข้อความที่ใช้ชี้ หรือกำหนดให้เห็นค่าที่สังเกตหรือสะท้อนลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งนำมาวัดและสามารถตรวจสอบได้ สามารถวัดความสำเร็จได้ เนื่องจากงานจัดการศึกษาของวิชาชีพการพยาบาลนั้น เป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยในการจัดการศึกษาของวิชาชีพการพยาบาลนั้น จะต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกับข้อบังคับขององค์กรวิชาชีพ คือ สภาการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2560) ซึ่งเป็นผู้ควบคุมมาตรฐานการศึกษา โดยหลักสูตรต้องมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ระดับอุดมศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 และแผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ซึ่งผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องมีการคิดวิจารณ์ที่ดีซึ่งส่งผลต่อการวางแผนและการบริหารงานในสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือ คุณภาพบัณฑิตพยาบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chao et al. (2013) พบว่า ตัวบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณที่จำเป็น ในการพยาบาล ซึ่งอาจ

เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาด้านการพยาบาลตามแนวทางที่กำหนด มีจำนวน 37 ตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Bittencourt & Crossetti (2013) ที่พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณหลายทักษะสามารถนำไปสู่การพัฒนาผลลัพธ์ของกระบวนการพยาบาลที่ดีขึ้น

องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 2) องค์ประกอบความสามารถในการนิรนัย 3) องค์ประกอบความสามารถในการตีความ 4) องค์ประกอบความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง และ 5) องค์ประกอบความสามารถในการอุปนัย ซึ่งเป็นการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณในการบริหารงานตามบทบาทและหน้าที่ของความรับผิดชอบของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารตามประสบการณ์และภาระหน้าที่งานที่รับผิดชอบ ซึ่งจากความคิดเห็นของ Chao et al. (2013) กล่าวว่า การศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณเป็นความท้าทายเนื่องจากขาดเครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Bittencourt & Crossetti (2013) ย้ำว่าการตั้งคำถามรวมถึงการใช้กรณีศึกษาสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางปัญญาได้ นอกจากนี้การตั้งคำถามประเภทนี้สามารถปรับปรุงความเข้าใจของพยาบาลเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพที่สำคัญของผู้ป่วยได้ และเนื่องจากผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลจะต้องพบเจอกับเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย จึงต้องใช้การตัดสินใจโดยมีหลักคิด มีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างดีเพื่อตัดสินใจได้เหมาะสม คิดอย่างอิสระ ใจกว้าง ใส่ใจในความคิดของผู้อื่น รู้ข้อจำกัดในการคิดของตน มีความกล้าทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์ มีความเพียร อยากรู้อยากเห็น พยายามแสวงหาคำตอบโดยการทดสอบค้นคว้า ชอบซักถาม กระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่น ไม่ท้อถอยในการทำงาน และมีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของความรับผิดชอบ มุ่งมั่นทำงานจนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่มีระเบียบ รอบคอบ (พินดา ชาทยาภา, 2561) ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลจึงควรได้รับการพัฒนาการฝึกทักษะ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เพื่อให้ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลมีความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งข้อมูล แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ข้อมูลใดไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ข้อมูลใดน่าเชื่อถือ ไม่น่าเชื่อถือ คัดสรรข้อมูลที่เป็นจริงมาจัดเป็นระบบ โดยมีการพิจารณาถึงความเพียงพอของข้อมูล และการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล การแก้ไขปัญหาโดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริง ได้แก่ กฎระเบียบ กฎหมาย ความรู้ หรือความจริงที่กำหนดไว้ในวิชาชีพ สามารถวิเคราะห์ข้อสรุปและความจริงจากการพิสูจน์ ตัดสินใจเมื่อวิเคราะห์ข้อสรุปและความจริงจากการพิสูจน์เปรียบเทียบมุมมองความคิดของผู้อื่นเพื่อให้เกิดข้อสรุปได้ การจับใจความสำคัญของเรื่องนั้น ด้วยความรู้ความคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ คิดหาเหตุผลอย่างรอบคอบ นำข้อมูลมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองเพื่อหาข้อสรุป ในการลงความเห็นและอธิบายความเป็นไปได้ของข้อสรุปว่าข้อสรุปในแต่ละข้อใช่หรือไม่ใช่ข้อสรุปที่จำเป็นของสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน การประเมินน้ำหนักข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่าเข้าประเด็นกับเรื่องหรือไม่ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ควรหรือไม่ควร ตอบคำถามและอ้างเหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผลและตัดสินใจว่าคำตอบใดมีความสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับคำถามหรือไม่ เพื่อใช้ในการอธิบายหรือมอบหมายงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย นำเสนอความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นซึ่งกำลังเป็นที่พิจารณา สามารถโต้แย้ง

โดยใช้เหตุผลประจักษ์พยาน หลักฐาน จากการศึกษาทบทวนข้อมูลสารสนเทศในการสนับสนุนให้
ข้อกล่าวอ้างที่นำเสนอมีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้เหตุผลในการพิจารณาข้อมูลและเสนอคำตอบ หรือ
ทางเลือกที่สมเหตุสมผล ใช้เหตุผลในการอธิบายและการทำนายผลการตัดสินใจในการบริหาร
การศึกษาพยาบาลได้ การตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ปัญหา รับรู้ถึงสภาพที่กำลังเป็นปัญหาศึกษา
รายละเอียดและองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาโดยศึกษาจากประสบการณ์ เอกสาร และทฤษฎี
เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด พิจารณาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาอย่างรอบคอบ
สามารถทำความเข้าใจกับปัญหามากขึ้นและพยายามที่จะจำกัดขอบเขตของปัญหาที่เกิดขึ้นให้ชัด
สามารถคิดหาคำตอบที่ดีที่สุดเพื่อตอบปัญหาที่ตั้งไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานในบทบาทหน้าที่
ของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันการศึกษาพยาบาลควรนำตัวบ่งชี้การคิดอย่างมี
วิจารณญาณของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรม
สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล หรือในการเตรียมความพร้อมของผู้ที่จะก้าวเข้าสู่การเป็น
ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำตัวบ่งชี้ไปวิเคราะห์ห่อ้งค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)
ในลำดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ฐากร สิทธิโชค. (2558). การคิดอย่างมีวิจารณญาณในกระบวนการเรียนรู้สังคมศึกษา.

วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 9(2): 1-16.

พนิดา ขาตยาภา. (2561). การคิดวิเคราะห์ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21.

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 8(1): 159-170.

พูนสุข อุดม. (2556). การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง.

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 13(1): 1-10.

สภาการพยาบาล. (2560). ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรอง

สถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2560. [ออนไลน์],

เข้าถึงได้จาก: <http://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/K004.PDF>.

(2561, 30 มิถุนายน).

สภาการพยาบาล. (2561). สถาบันการศึกษาและหลักสูตรที่ทำการสอนวิชาชีพการพยาบาลและ

การผดุงครรภ์ที่ได้รับการรับรองสถาบันจากสภาการพยาบาล. [ออนไลน์], เข้าถึงได้

จาก: <http://www.tnmc.or.th/news/35>. (2561, 20 พฤษภาคม).

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<http://www.onec.go.th/index.php/page/category/CAT0000018>.
(2561, 30 มิถุนายน).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Bittencourt, G. & Crossetti, M. (2013). Critical thinking skills in the nursing diagnosis process. *Revista da Escola de Enfermagem da U S P*. 47(2): 341-347.
- Chao, S.-Y., H. Y., Wu, M.-C., Clark, M. J. & Tan, J.-Y. (2013). Identifying critical thinking indicators and critical thinker attributes in nursing practice. *The journal of nursing research JNR*. 21(3): 204-211.
- Watson, G; and Glaser, E.M. (1964). **Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual: Form Ym and Zm**. New York: Harcourt Brace and World.
- Watson, G., & Glaser, E. M. (1980). **Watson-Glaser critical thinking appraisal**. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
- Watson, J.C., Arp, R. (2011). **Critical Thinking: An Introduction to Reasoning Well**. Chennai: Replika Press Pvt Ltd.